

Ο ΝΟΥΜΑΣ

ΧΡΟΝΙΑ ΙΓ'. - φύλ. 33 * ΑΘΗΝΑ, ΣΑΒΑΤΟ, 21 ΤΟΥ ΝΟΕΜΒΡΗ 1915 * ΑΡΙΘΜΟΣ 578

ΕΝΑΣ ΛΑΟΣ ΥΨΩΝΕΤΑΙ ΑΜΑ ΔΕΙΞΗ
ΠΩΣ ΔΕ ΦΟΒΑΤΑΙ ΤΗΝ ΑΛΗΘΕΙΑ
ΨΥΧΑΡΗΣ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΕΙΡΗΝΗ Η ΑΘΗΝΑΙΑ Πέρα από τη ζωή (συνέχεια).
ΡΗΓΑΣ ΓΚΟΛΦΗΣ Ύμνοι.
ΕΙΡΗΝΗ ΔΕΝΤΡ. ΝΟΥ Όμορφιά-Κελσούνη.
ΚΩΣΤΑΣ ΠΑΡΟΡΙΤΗΣ Το μεγάλο παιδί (συνέχεια).
ΠΑΝΟΣ Δ. ΤΑΓΚΟΠΟΥΛΟΣ Purgatorium.
ΤΑΡΤΑΡΙΝΟΣ Κίντυνος-Θάνατος.
ΠΑΡΑΓΡΑΦΑΚΙΑ—Ο,ΤΙ ΘΕΛΕΤΕ—ΧΩΡΙΣ ΓΡΑΜΜΑ-
ΤΟΣΗΜΟ.

ΚΙΝΤΥΝΟΣ—ΘΑΝΑΤΟΣ

Οί πολιτικοί μας (δεν ξετάζουμε ποιός απ' όλους, τους παίρνουμε όλους συνολικά) ή καλύτερα, ή πολιτική μας έσπρωξε την κατάσταση σε τέτοιο σημείο που γεννάει τη σκέψη μήπως δὲ θάτανε σωστό να ξεριζώσουν οι στύλοι του ηλεκτρικού σιδηροδρόμου, που γράφουν άπάνου με μαύρα γράμματα «Κίντυνος—Θάνατος» και να φυτευτούν άράδα άράδα στα Σύνορά μας. Γιατί ως εκεί τὰ σπρώξαμε τὰ πράματα με τὸ μεγάλο μας κεφάλι τὸ διπλωματικό. Ποιός φταίει, είπαμε δὲν τὸ ξετάζουμε. Ίσως να μὴ φταίει και κανένας. Ίσως τὰ πράματα μοιραία να φτάσανε ως εδὼ που φτάσανε — δίχως, δυστυχώς, άκόμη να φτάσουνε και στο τέλος. Ίσως... — μά τί βγαίνει με τὰ ἴσως και με τὴν αναζήτηση του υπεύθυνου ;

Ἡ ήρωική τραγωδία του Σερβικού έθνους που του άφάιρεσε, για τὴν ώρα, τὴν άνεξαρτησία του, δίχως νάν του πειράξει καθόλου και τὴν τιμή, ή υπέροχη αὐτή τραγωδία, που ἴσως νάτανε και στο χέρι μας να τὴς αλλάξουμε κάπως τὸ τέλος, σὰ σύγνεφο βαρὺ άρχινησε να μᾶς πλακώνει και μᾶς.

Μὲ συμπάθειο. Ξέχασα. Ἐμεις δὲ νοιαζόμαστε για τέτια μικροπράματα. Ἐμεις ἔχουμε τίς έλλογές μας μεθαύριο. Ἐμεις άγωνιζόμαστε ναποδαίξουμε προδότη και ήλίθιο τὸ δημιουργὸ τῆς Νέας Ἑλλάδας...

Θ' άκριβήνει άκόμα ή ζάχαρη; Θά φτηνίσουν οι πατάτες; Θά διοριστούν και άλλοι καινούριοι νομάρχες; Νά, τὰ ζητήματα που μᾶς κρατᾶνε άλυσσοδεμένη τὴ σκέψη. Για τᾶλλα, τὸ είπαμε. Νά φυτευτούν άράδα στα Σύνορα οι στύλοι του ήλεκτρικού. Κίντυνος—Θάνατος...

ΤΑΡΤΑΡΙΝΟΣ

„ΥΜΝΟΙ„

ΓΙΑ ΜΙΑΝ ΑΚΡΗ

Γωνιά του πάγκου άπόμωρη, καμιά φωνή εδὼ πέρα
δὲ φτάνει και γι' αὐτὸ
τὴ μοναξιά γυρεύοντας, δὲ μένει οὔτε μιὰ μέρα
να μὴ σ' επισκεφτῶ.

Μὲ στῆς δουλειᾶς μου τὰ χαρτὴ σηκωμένος... Καὶ σὰ θέλω
να σὲ συλλογιστῶ,
άνοίγει ή πρασινάδα σου και γίνεται ἕνα βέλο
στά μάτια μου, κρουστό.

Πῶς μου σκεπάζει όλημερίς τὴν άγωνία, τὸ σάλο
και ταναφυλλητό!

Μὲ τους ανθρώπους μάχομαι, και ὅμως σὲ κόσμον άλλο
και ὄχι στη γῆ πατῶ.

Και σὰ βραδιάσει, άθέλητα τρέχει να σὲ γυρέψη
τὸ βῆμα μου πιστό.

Στὴν άνατινά σου, πάντα άγρή, με τὴ δειλή μου σκέψη
να γείρω να λουστῶ.

Όπου θερμὴ κυλά ή ζωή μὴν εὐτυχία ποθοῦσα
που τώρα δὲ ζητῶ.

Εἴταν για μὲν' άτόξενη τῆς ήδονῆς ή μουσα
με τὸ μικρὸ πιστό...

Γωνιά του πάγκου άπόμωρη, κρυφὴ άγκαλιά, κλεισιμένη
παντοινά γι' αὐτὸ

ἕνα κλαρί σου ἄς είμωνα, μιάν ὡρ' άνεμισμένη
γλυκά να συντριφτῶ.

Ὁ πικραμένος μου ἔρωτας, τοῦ κήπου τὸ σκοτάδι
δὲ μένει πιά κρυφός.

Τώρα πού καλοκαίρισε λούζεται στ' ἄυλο φῶς
ἅπυνα γλόμπο ἠλεκτρικὸ πού ἀνάβουν κάθε βράδι.

Ὡ πῶς δακρύζ' ἡ λεύκα μας πάνω στὸν πένθιμο ἴσκιο
πού τὴν τυλεῖ γοργά.

Πόσα στριγγόφωνα πουλιά δὲ συμμαζεύει ἀργὰ
σὰν ξωτικὸ ἀκροθάλασσο, τὸ φύλλωμα βαθίσκιο!

Τρέχει τὸ πότισμ' ἄφαντο κι ἀντιβογγᾷ σὰν τέρας
τῆς μοίρας μας γοραφτό.

Μάταια ζητοῦν τὸ γέλιο σου ν' ἀναστηθοῦν μ' αὐτὸ
τάνθια πού ἀγέρας ἔδειρε στὸ πέρασμα τῆς μέρας.

Μὰ ἡ μοναξιά δὲν ἔλειψε· κι ἄλλη ζωὴ παρέχει
δὲν ἔσυρε τὸ φῶς.

Ὁ ἀγαπημένος πάγκος μας μοῦ ἀπόμειν' ἀδερφός,
καὶ μίαν ἀράχνη ἀπάνω του τὸ γύρισμό σου πλέκει.

ΒΑΘΕΙΑ ΦΩΝΗ

Καὶ πῶς μπορεῖς, ὦ ἀνήμπορε, στὴν πολιτεία πού σέρ-
τὸ βῆμα ταπεινό, [νεῖς
νὰ παραιτᾷς τὰ ἐγκόσμια καὶ τὴν καρδιά νὰ φέρῃς
σὲ ξάστερο οὐρανό;

Ὡ μείνε κεῖ, κ' ἐναντίος στὴ μοῖρα σου μὴν εἶσαι
πού σοῦλαχε μικρή.

Ἀνθίξ' ἡ δάφνη ἀρίφνητη, — μὰ τὰ ὄνειρά σου σβῆσε,
κ' εἶναι γιὰ σὲ πικρή.

ΚΑΡΔΙΑ ΚΑΙ ΨΥΧΗ

Δέντρα τοῦ κάμπου, ἐλιά πικρὴ καὶ μαῦρο κυπαρίσσι,
πόσο δειλὰ μοῦ ὑψώνεστε καὶ παραπονεμένα!
Χίλια φαρμάκια γύρω σας τάνθρώπινα τὰ μίση,
καὶ τὰνασαίνετε βαθιά—σὰν τὴν καρδιά μου ἐμένα.

Μὰ ὦ δέντρα τοῦ βουνοῦ, ψηλά κι ἀπὸ τὰ λάθη πέτρα,
πεῦκ' ἀλαφρά, βαρειὰς ὀξείας, ἐλάτια ὄνειρομένα,
μὲ τὸ βορριά, μὲ τὸ νοτιά, μὲ τὸν κακὸν ἀγέρα
πῶς τραγουδάτε ἀνέγνωστα—σὰν τὴν ψυχὴ μου ἐμένα.

ΡΗΓΑΣ ΓΚΟΛΦΗΣ

— Ἐπειδὴ ὡς τὴν ὥρα (Παρασκευὴ ἀπομυσημέρου) δὲν
ἦρθε ἡ διόρθωση τοῦ «Ὁθέλλου» ἀπὸ τὴν Κέρκυρα, ἀναγ-
καζόμεστε καὶ σὲ τοῦτο τὸ φύλλο νὰ μὴ βάλουμε συνέχεια.

II.

Μιὰ γυναίκα ἀργοπορημένη, πού γνώρισε ἄλους καὶ
κανένα, πού στάθηκε πάντα ἀνάμεσα ζωῆς καὶ θα-
νάτου, γιὰτὶ κατὶ τῆς ἔλεγε νὰ πεθάνει, καὶ κατὶ
πῶς ἔπρεπε νὰ περιμένει ἀκόμα. Νὰ ἔλθῃ ἡ ἱστορία.
Καὶ ἐπὶ τέλους ἔρχεται ἕνα πρωὶ, πού δὲ θυμᾶται τί
πέρασε, πού τῆς φαίνεται πῶς γεννήθηκε τώρα. Ρο-
δοχάραμ γύρω κι' ἀρχίζει νὰ ξεχωρίζεται. Ὅλο ἄμορ-
φιές βλέπει, δεμένες μὲ τὸν ἴδιο παλμό. Ὅπου ἀγγίζει,
ἀναβρῶζει καὶ ἀνθίζει ἡ γῆς. Χαρὲς λογιῶν λογιῶν
τῆς στρώνουν τὸ δρόμο, κ' οἱ παλιὲς θλίψεις τὴν χαι-
ρετᾶν, μὰ πιά δὲν τὶς γνωρίζει. Περνᾷ ψιλλὴ καὶ λιγε-
ρή, ἀνάβοντας μὲ τὸν ἀέρα τῶν μαλλιών τῆς τὶς
ἀστρινες φωτιές. Ποιὸς θὰ τὴν πιστέψῃ; Πατάει γερὰ,
πατάει στερεὰ καὶ τὸ χῶμα δὲν εἶναι πιά στὰ βή-
ματὰ τῆς τρεχούμενο νερό. Βρῆκε τὸν ἑαυτὸ τῆς,
τὸν κύτταξε στὰ μάτια, τᾶπαν οἱ δύο τους καὶ
συμφώνησαν γιὰ πρώτη φορά. Ἡ σάρκα, τὸ αἷμα, οἱ
φλέβες, αὐτὸ πού τρέμει καὶ πού ὑπάρχει μέσα τῆς,
ἔλα τὰ ἀσήμενα δικὰ τῆς, τῆς μιλᾶν ἀποκαλυπτικά
γιὰ κάποιον ἄνθρωπο πού ζεῖ ἰσοδύναμα μὲ τοὺς θεοὺς.
Ἀκούει τὸν ἀγὸ πού ἀνεβαίνει ἀπὸ βαθειὰ τῆς, χαί-
ρεται τὴν ὑπαρξὴ καὶ τὸ θάνατο, γιὰτὶ μπορεῖ νὰ τὰ
ξεχωρίσει. Στὴν καρδιά τῆς αἰστάνεται τὴ συγκίνηση,
πού λυώνει, γιὰ νὰ ξαναπλάσει τελειότερα. Καὶ μπρο-
στὰ στὴν ἀποκάλυψη τοῦ ἑαυτοῦ τῆς, τεντώνει μάτι
ἐκπληκτικὰ, ἐλόφραγα, καθάρια, σὰν τοῦ μικροῦ παι-
διοῦ.

III.

Χτὲς πρὸς τὰ μεσάνυχτα, ἐνῶ ἔτριζαν φριχτὰ τὰ
δέντρα τοῦ κήπου, μπῆκε στὴν κάμαρά μου ἕνας πα-
ράξενος ἄνθρωπος. Φαινόταν κυρασμένος καὶ βαρὺς
ἀπὸ τὴ γνώση τοῦ κόσμου καὶ τὰ μάτια του τάναθαν
δίψης θεϊκῆς. Μ' ἄρεσε πολὺ αὐτὸς ὁ ἄνθρωπος. Καὶ
μαζεμένη ἔπως εἶμουν στὸ κρῦο στρώμα, δὲν κουνή-
θηκα γιὰ νὰ μὴ τὸν ταραξῶ. Εἶχε περπάτημα φτε-
ρωτό, κι' ἔβου κύτταξε ἀναθαν πλῆθος φωτάκια. Σὲ
λίγο ἔφεξε ἔλθῃ ἡ κάμαρα σὰν οὐρανός. Κι' ἀφοῦ
κύτταξε τὰ πράμματα ἕνα-ἕνα, γύρισε κατὰ μένα. Ντρε-
πόμουν κ' εἶχα διπλωθεῖ μὲ τὰ μαλλιά μου, πού εἶτανε
μακρὰ καὶ ζεστά. Ἦρθε κοντά μου, μὲ κύτταξε γλυ-
κύτερα, κι' ἀπὸ τὸν ἥλιο πὸς πυρωμένα καὶ τραβώντας
μὲ ἀπὸ τὴ μέση, μὲ στύλωσε καταμεσῆς τῆς κάμαρας.
Στὸ ἀγγιγμά του ἔτρεμα σὰν πουλί. Ἐσκυψε κοντά
μου χλωμότερος ἀπὸ τὸ ὀρθρινὸ φῶς καὶ μοῦ εἶπε δει-
χνοντας τὸ ἄπειρο, μὲ χειρνομία πού πρώτη φορά
τὴν εἶδα σὲ ἄνθρωπο: Πάμε νὰ σοῦ μάθω τὰ μυστικὰ
τῆς ζωῆς...

ΕΙΡΗΝΗ Η ΑΘΗΝΑΙΑ